

„Bud' rozhodný a udatný a neodchyluj se od toho, co ti dává Bůh,“ praví se v Bibli. Ta slova byla určena Jozuovi a asi si je můžeme přivlastnit i my, protože přesně tohle je počátek moudrosti: držet se Hospodina a s láskou respektovat jeho slovo.

Žalm 34,2-10: *Dobrořečit budu Hospodinu v každém čase, z úst mi bude znít vždy jeho chvála. O Hospodinu mluv s chloubou, moje duše, ať to slyší pokorní a radují se. Velebte Hospodina se mnou, vyvyšujme spolu jeho jméno. Dotázal jsem se Hospodina a odpověděl mi, vysvobodil mě od všeho, čeho jsem se lekal. Kdo na něho budou hledět, rozzáří se, rdít se nemusejí. Tento ponížený volal a Hospodin slyšel, ve všem soužení byl jeho spása. Hospodinův anděl se položí táborem kolem těch, kteří se bojí Boha, a bude je bránit. Okuste a uzříte, že Hospodin je dobrý. Blaze muži, který se utíká k němu. Žijte v Hospodinově bázni, jeho svatí, vždyť kdo se ho bojí, nemají nedostatek.*

Fp 4,12-14: *Dovedu trpět nouzi, dovedu mít hojnost. Ve všem a do všeho jsem zasvěcen: být syt i hladov, mít nadbytek i nedostatek. Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu. Avšak učinili jste dobře, když jste mi pomohli v mých těžkostech.*

I. Přání

Konec roku bývá příležitostí, aby si lidi jeden na druhého vzpomněli a udělali si čas. Ničím jiným asi výjimečný není, ale tohle určitě není špatné: a tak si přejeme něco dobrého (nejčastěji to bývá zdraví, štěstí, úspěch a tak dál). Kéž by to tak bylo. Všecko, co nám kdo popřeje dobrého, se asi nenaplní. Tak to bylo i v předchozím roce. Ale že na vás někdo myslí, to je milé a vzácné.

Člověka trochu zklame, když se nesplní, co si přál. Ale možná máte i vy tu zkušenost, že se po delším čase ohlédnete a uvědomíte si, že je vlastně dobře, že se vám to přání tenkrát nevyplnilo. Neplatí to asi moc často, ale někdy to tak může být. Může to být všelijak. Ale že v tu

chvíli jeden druhému přejeme dobré nebo že na sebe vůbec myslíme, to není samozřejmé a je to dar, kterého je proč si vážit. Kdyby na vás v dobrém nikdo nemyslel, bylo by hůř.

II. Opora

Někteří lidé jsou zvědaví, co je čeká, a hledají někoho, kdo by to uhodl. V našich končinách v poslední době opět značně vzrostla poptávka po kartáčkách a po věštčích, kteří by nabídli předpověď, co vás čeká. Jenže náš životní běh není nikde předem zapsán, takže pokusy najít někoho, kdo by ho přečetl, jsou poněkud marné. A přesto je ta poptávka srozumitelná: vždyť kupříkladu se začátkem roku se před námi otevírá zase nový, neprozkoumaný prostor, který v lidech vyvolává obavy a v někom i děs. Na linkách bezpečí to bývá na prahu nového roku patrné.

Obyvatelé naší země sami sebe považují za rozumné a domnívají se, že tím pádem nenaletí na žádnou pošetilost. Do toho neznáma, které je před námi a kterým máme projít, by to chtělo nějakou oporu, která by nás navigovala. Každý máme nějaké osobní nesnáze, život společnosti a mezinárodní politika na optimismu nepřidá a to pak ti rozumní tvorové bezradně sáhnou po čemkoli, co je po ruce – věštby, konspirační teorie, nápady, jak se vrátit do minulosti, skleslost na duchu vyhlížející konec světa a tak podobně.

Nejsme první, kdo tu bezradnost řeší. V žalmu, který se ocitl v bibli před mnoha staletími, se píše: „Dotázal jsem se Hospodina a odpověděl mi a vysvobodil mě od všeho, čeho jsem se lekal.“ Že bych z toho věděl, co bude zítra a co za rok, to ne. Ale jakási opora tu je: v tom, co sděluje Hospodin, se najde možnost být svobodný od všeho, čeho se lekám. Na tohle téma se toho v bibli píše docela dost. Třeba i o tom, že se lidi bojí, ale že strach přemůže láska. A že ti, kdo žijí v respektu vůči Boží lásce, zjišťují, že nemají nedostatek.

III. Co se dá unést

„Dovedu trpět nouzi, dovedu mít hojnost,“ napsal na začátku našeho letopočtu apoštol Pavel. To byl muž, o němž se vyprávělo, co dokázal a kolika lidem pomohl. A taky se ovšem s chutí vyprávělo, co nedokázal a kolik lidí si pohněval. Jedno i druhé se říkalo a pro obojí se našly zkazky, které měly být důkazem. A Pavel sám? Věděl, že lidské řeči jsou jedna věc, a druhá věc je, jak mě vidí Bůh. Kdybyste mu k Novému roku popřáli zdraví, štěstí a úspěch, asi by byl rád, ale věděl, že pokud se úspěch a štěstí nedostaví, jde to taky, ba i s pochroumaným zdravím (to byl zrovna jeho případ). Ne že by mu to bylo lhostejné, ale uměl to vydržet.

„Umím trpět nouzi, umím i mít hojnost; být syt i být hladov, mít nadbytek i nedostatek.“ Tento vzkaz psal z kriminálu a měl už toho za sebou tolik, že skutečně věděl, co píše. „Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu,“ dodal k tomu. Vlastně je to variace na to, co předtím napsal tamten dávný autor žalmu.

IV. Když je Pán blízko

Ať přijde, co přijde, dá se to unést. V době, kdy žil Pavel, by takovouto větu asi dokázalo napsat víc autorů. Byli tam tehdy myslitelé, kteří za naprostou dokonalost považovali, když člověk umí vůbec nic si nepřipouštět. Což však není apoštolův případ. Ten, když potkal lidi, kteří se radovali, radoval se s nimi a s plačícími zase plakal, protože si velmi všímal, co prožívají druzí. Naprosto nic si nepřipouštět, to mu asi závanělo nadřazenou lhostejností, kdy chce být člověk sám a spoléhá jen na vlastní síly, a to je podle něj neomylná cesta ke zklamání. A tak sice píše, jak všechno vydrží, ale upřesňuje to větou, že to zvládá díky síle, kterou mu dává Kristus, a na závěr dodá: „Ale udělali jste dobře, když jste mi v mých těžkostech pomohli.“

Rozumím té větě tak, jak to pojal ten starý žalm: že ti, kdo se spolehnou na Boží lásku, zjišťují, že jim to nejdůležitější nechybí. A že

nejsou sami. A že když na vás ti druzí v dobrém myslí, je to dar, kterého je proč si vážit.

Kristus se té nejhlubší lidské nouzi, jakou si lze představit, sám nevyhnu, protože se jí vyhnout nechtěl. A tak je s námi solidární i v ní. I proto si apoštol nevybral pro život tu hloupou a marnou touhu být nadřazen a zabezpečit se vlastní dovedností a cizími nedostatky. Zvolil si jinou cestu, kde není místo pro sebelítost a pro závist. Nevsadil na sebe, nýbrž na Kristovu moc, v níž, jak zjišťuje, dostává hojně a bohatě.

Samozřejmě nevím, jaký bude tento rok. Ale rád z bible slyším, že se i v nějaké nouzi, v Pavlově případě třeba i z kriminálu dá napsat: Radujte se, vždyť máte Pána nablízku. A netrapte se žádnou starostí, ale prostě a děkujte Bohu, a pokoj Boží vás bude provázet a střežit.

Tvoje milosrdenství, Hospodine, sahá až k nebi, tvoje věrnost se dotýká mraků. Tvoje spravedlnost je jak mocné horstvo, propastná tůň nezměrná jsou tvoje soudy; zachraňuješ lidi i dobytek. Jak vzácný skvost je tvé milosrdenství, Bože!

Lidi, hleďte bezpečí a novou sílu ve stínu Božího milosrdenství. Osvěžujte se tím nejlepším, co nám Bůh dává, a pijte z potoka rozkoší, jež nám dopřává. Vždyť u něj je pramen žití a je-li nám Bůh a jeho vůle světlem, spatřujeme, co potmě nebylo znát.

Rozhlížejte se tedy a pozorně naslouchejte, ať zvíte, že vás Bůh nepřenechá žádným zákonitostem a silám, které z vás ždímají energii a elán, sotva vyjde slunce a až do tmy, ani bésům a přízrakům, kteří se o vás ucházejí potmě. Nedejte se, nemají vám co vládnout, protože váš životní start, běh i cíl chrání svým požehnáním sám Bůh, který vás má rád.

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého budiž se všemi vámi. Amen.